

יום שישי בשעה 15.24 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)
שבת קודש 14.30 - שיעור 15.30 - מנחה

סדר תצנית דיבור הצולמי
(שקול כמו 65,600 תעניות)
ייערך אי"ה ביום שלישי י' שבט תשפ"ד
בבית הכנסת 'ישורון' ג"א (הרב משה זצ"ל).
תחילת ספר תהילים ראשון בשעה 7.30
כיבוד וארוחת צהרים קלה במקומו
מוקד: 073-2951228 - הציבור מוזמן!

מתוק מדבש

כניסת השבת - 16.24
יציאת השבת - 17.35
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 17.57
(אופק חדרה)

שנה עשירית - גיליון 379
פרשת וארא תשפ"ד

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
שפת הכנסת 'פית יוסף' ואגפת אחים' אגפת אולפא
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

הנהפך הפרטות - חידושי אולפא!

ותרד בת בת פרעה... ותשלח את אמתה ותקחה (ב', ה')
בתי בת פרעה זכתה להיות אחת מעשרת הצדיקים שנכנסו בחייהם לגן עדן. מדוע דווקא היא זכתה לכך? בספר 'המאור שבתורה' הובא חידוש נפלא בשם הרמ"ע מפאנו זיע"א שמביא כי בתי בת פרעה היא גלגול נשמתה של חוה. והוא מביא כמה הקבלות יפות ביניהן: חוה היא יצירת כפיו של הקב"ה והיא לא נולדה מאב ואם. לכן בת פרעה נקראת 'בתי' - הבת של ה'. חוה כללה ברחמה את כל הנשמות בעולם וכמו כן בתי מגדלת כבן את משה שכולל את כל נשמות ישראל. חוה יצאה מקדושה לטומאה בכך שהתפתתה ע"י הנחש הוא היצר הרע ואכלה מעץ הדעת. ואילו בתי יוצאת מהטומאה לקדושה, מביתו של פרעה שהוא הנחש ומצילה את מושיעם של ישראל במסירות נפש. חוה מושיטה את ידה לקחת מפרי עץ הדעת שנאמר 'ותיקח מפרי ותאכל' ואילו בתי מושיטה את ידה למשות ולהציל את משה.

חוה מחטיאה את אדם הראשון לאכול מאכל אסור, ואילו בתי מתאמצת להשיג מינקת עבריה שתאכיל את משה ובכך מונעת ממנו אכילת חלב גויה. לאור האמור מסכם הרמ"ע מפאנו זיע"א: חוה חטאה וגרמה לעצמה ולאדם הראשון להיות מגורשים בחייהם מגן עדן, ולכן כאשר בתי זוכה לתקן את חוה במסירות נפש היא חוזרת לגן עדן בחייה.

ולמדנו מכאן צד כמה משתלש לצדק את הקב"ה
במסירות ופנאניות. מתוק מדבש!

וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל... ואזכור את בריתי (ו', ה')
למה נאמר 'ואזכור' בלשון עתיד?
מסביר נפלא הרה"ק יואל מסאטמר זיע"א (דפי 'לאור הנר'): רבים שואלים: צדיקים רבים בכו וזעקו לה' לאורך כל שנות הגלות על הגאולה ולכאורה לא נענו? וכתב הרב זיע"א: 'צריך לדעת כי כל התפילות שלהם עומדות לפני ה' יתברך, וכשיבוא זמן הגאולה יתגלו לעין כל ויראו עין בעין איך היו מסייעין אל הגאולה'.
'וכך היה במצרים, שלאורך כל שנות השעבוד זעקו עם ישראל והתפללו ולכאורה לא הועילה תפילתם. ולכן אומר הקב"ה: אל תחשבו כך, אלא גם אני שמעתי בעבר את נאקת בני ישראל וראיתי שברון ליבם אלא שעדיין לא הגיע זמן הגאולה וכבר אז אמרתי 'ואזכור' (בעתיד) את בריתי שכאשר יגיע הזמן של היציאה מן הגלות יתברר שכל התפילות לא היו לריק ולבטלה.

וגם אנו נוסיף לאחוז באמונה שכל תפילה שלנו על הגאולה אכן פועלת ונזכה לראות בגאולת ישראל ברחמים במהרה בימינו, אמן! מתוק מדבש!

לכן אמור לבני ישראל... והבאתי אתכם אל הארץ (ו', ו-ח')
מובא במדרש רבה 'אין לכן אלא לשון שבועה שנאמר (שמואל א' ג') לכן נשבעתי לבית עלי...'
יש לשאול: הרי רובם של יוצאי מצרים מתו במדבר אז מה עם השבועה?

מתרץ רבי יחיא הכהן זצ"ל (דפי 'לאור הנר'): הפסוק אומר (שמות יט', ד) 'ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי' וביאר רבנו יונתן בן עוזיאל שבלייל יציאת מצרים לקח הקב"ה את כל עם ישראל על גבי ענני כבוד, הביא אותם לירושלים למקום המקדש ושם הם הקריבו את קרבן הפסח ומיד החזיר אותם למצרים. ולפי זה נמצא שהקב"ה אכן קיים את שבועתו. מתוק מדבש!

ובציון 'כבוד' מילתא דפדחותא

אתם יודעים מהו הדבר הכי לא מוכבד והכי מוכבד?
בציון? שיוצא לב אפ"י עם פה מלא קוסקוס

כבד לב פרעה (ז', יד')

רמז נחמד ראיתי בשם הרב רחביה חדוק שליט"א (פניני הפרשה): **הקדמה א'**: כיצד מכשירים כבד ולב? אומר השולחן ערוך (י"ד ע"ג) 'הכבד יש בו ריבוי דם, לפיכך לכתחילה אין לו תקנה לבשלו ע"י מליחה, אלא קורעו שתי וערב ומניח חיתוכו למטה וצולהו'
ובעניין הכשרת הלב מובא שם (סימן ע"ב) 'הלב מתקבץ הדם בתוכו בשעת שחיטה לפיכך צריך לקרעו קודם מליחה ולהוציא דמו ולמלחו אחר כך'

הקדמה ב': המילה 'פרעה' פירושה קריעה, כמו שמובא בגמרא (שבת קי"ט, ב') אמר רבי יהושע בן לוי: כל העונה אמן יהא שמה רבא מברך בכל כחו (בכל כוונתו - רש"י) קורעין לו גזר דינו, שנאמר **בפרע פרעות** בישראל בהתנדב עם ברכו ה'. מאי טעמא בפרע פרעות - משום דברכו ה'. וזהו הרמז בפסוק - 'כבד (ו)לב' הכשרם ע"י 'פרעה' דהיינו ע"י קריעתם שתי וערב. מתוק מדבש!

השכם בבוקר והתייצב לפני פרעה (ח', טז')

וחשבנו לבאר בס"ד: פרעה רומז כידוע ליצר הרע. וכיצד ניתן לנצח אותו? התשובה היא ע"י שאדם משכים בבוקר מוקדם לעבודת הבורא וכתוצאה מכך היצר הרע יהיה מסור בידו לאורך כל אותו היום.

וזה שאומר הפסוק 'השכם בבוקר' בזריזות לתפילה ואז תזכה שתקיים בך 'והתייצב לפני פרעה' כי היצר הרע לא יוכל להפילך כל היום כולו.
ועל כך אמר החכם (כמדומני החיד"א זיע"א) 'הבא להורגך (יצר הרע) השכם להורגו'. וכמו כן נאמר 'כל דבר אשר יבא באש (יצר הרע הוא מאש) תעבירו באש' - ר"ת **אעירה שחר ועל** כך ו'טהר' תנצח כל היום את היצר הרע. מתוק מדבש!

ושמתי פדות בין עמי ובין עמך (ח', יט')

מסביר רבנו האור החיים' הקדוש זיע"א: 'מלבד שלא יכנסו לארץ גושן עוד יעשה פדות אפי' לישראל שהם חוץ מארץ גושן לבל קרוב להם הערוב'. והכוונה שאפילו אם יהיו יהודי ומצרי מסתובבים יחד ברחוב, החיות יתקפו רק את המצרי ולא את היהודי. **מתוך מדרש!**

ושמתי פדות בין עמי ובין עמך למחר יהיה האות הזה (ט', טז')

אומר ה'חמרא טבא': מה ההבדל בין יהודי מאמין לכופר? התשובה בפסוק זה: 'למחר יהיה' הכופר דואג תמיד על 'מחר יהיה'? מה יהיה בכלכלה? מה יהיה בפוליטיקה? מה יהיה בבריאות? ואילו היהודי המאמין חי בשלווה בלי לדאוג דאגת מחר.

וזה שנאמר 'ושמתי פדות' - הבדל 'בין עמי' המאמינים ובין 'עמך' הכופרים. ומה ההבדל? 'למחר יהיה האות הזה' מי דואג דאגת 'מחר' ומי לא. **מתוך מדרש!**

ופצונו 'צפורה' מילתא דגדלותא

המט מילתא דגדלותא שהכי כואב? האם? התשובה היא (לפי דרשת הכאב): **א. לקבל מכה באצבע פ. צירי לידה. ג. לראות את הבעל יושב ונח...**

רציון וסיפור מתוק - מהי מטרת המלחמה?

וגם הקמתי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען את ארץ מגריהם אשר גרו בה: וגם אני שמעתי את נאקת בני

ישראל אשר מצרים מעבדים אתם ואזכר את בריתי (ה' ד-ה')

רבים שואלים: מדוע לפני שהקדוש ברוך הוא נתן לנו את תורתו והנחילנו את ארץ ישראל, הצריך אותנו לעבוד דרך השעבוד הנורא במצרים? האם לא היה טבעי יותר אילו היו בני ישראל נשארים בארץ ישראל, מתרבים בה, מקבלים את התורה ויורשים אותה מבלי לצאת ממנה? רבינו ה'בן איש חי' זצ"ל עונה על כך במשל (הובא ב'דרשו'): זוג עשירים בעל ואישה, גידלו בביתם ילד יתום, מקטנותו ועד לימי בחרותו. מפיתם אכל ובביתם התגורר, ונחשב כאחד מבני המשפחה האמידה.

יום אחד ישב העשיר ואכל בחברת רעייתו, ובא לפניו עני לבקש נדבה. חשב לקבל חמישה שקלים, אולי עשרה. הושיט העשיר ידו לכיסו, והוציא שטר בן מאה שקלים. ובנדיבות העניק אותו לעני. התפעל העני מן המתנה הנדיבה והחל להודות ולהלל את העשיר, בירך אותו ברכות עד בלי די. גם בצאתו מן הבית לא פסק לברך, ואף בלכתו ברחוב נשמעו ברכותיו עד לבית העשיר.

אמרה אשת העשיר לבעלה: 'תראה כמה ברכות קיבלת עבור מאה ש... ויתום זה שאנו מגדלים, הוצאנו עליו אלפי שקלים ומעולם לא שמעתי מפיו מלות ברכה ושבח' חייך העשיר ואמר: 'המתני מעט, ותקבלי תשובה לשאלתך' קרא העשיר לאותו יתום, ואמר לו: 'שמעני. כל עוד היית ילד רך בשנים, גידלנו אותך בביתנו וכל מחסורך היה עלינו. כעת גדלת והיית לאיש, יכול אתה להרוויח את לחמך בעצמך. צא אפוא מביתי, ודאג לעצמך!' חרד הנער: 'עכשיו?!' והעשיר אישר: 'עכשיו, ומיד!'

נבוך הבחור, ולא מצא מלים. קד קידה ויצא אל הרחוב. כסף לא היה לו, לא אוכל ולא מקום לינה. ישן בקרן רחוב, קם בבגדים קמוטים, ורעב ללחם. באין ברירה השכיר עצמו לסחוב סלים לעקרות בית שערכו קניות בשוק, וקיבל בשכרו שיירי ירקות. אין לקנא במצבו, ואפשר לשער את דכאונו.

ביום השלישי מצאו אחד ממשרתי העשיר, ואמר לו: 'העשיר קורא לך'.

התייצב הנער בפני העשיר, שהתבונן בפניו הנפולים ובגדיו הקמוטים ואמר: 'רואה אני שהדבר קשה עליך! תוכל לשוב ולהתגורר בביתנו כמקודם'. ומיד הורה לערוך את השולחן. ישב הבחור אל הארוחה הראשונה לאחר שלושה ימים. בכל כף שהכניס לפיו הודה ושיבח את בעל הבית מטיבו, ובין מנה ומנה לא פסק להלל ולפאר את העשיר. גחן העשיר ולחש לאשתו: 'הרי לך תשובה לשאלה ששאלת...! אין אדם מכיר טובה על דבר שנראה לו טבעי ומובן מאליו. אותו עני קיבל נדבה שלא חלם עליה והודה עד בלי די. יתום זה רגיל היה לאכול על שולחננו, ולא חשב כלל שיש כאן טובה וחסד. רק כאשר ראה שיתכן גם אחרת, ושאין חייבים לו דבר, מבין הוא עד כמה חייב הוא להכיר טובה! ע"פ זה מסביר רבינו ה'בן איש חי': אילו היו בני ישראל נשארים בארצם, היו מקבלים את כל הטובות בטבעיות ובאדישות. מה עשה הקדוש ברוך הוא, הורידם למצרים, לבית עבדים, ונוכחו לדעת שמצד עצמם אין להם כלום. ואז, כאשר נגאלו 'שירה חדשה שיבחו גאולים' בהכירם לדעת שהכל חסד וחנינה, ועל הכל יש להודות ולהלל! זהו שאמרו שארץ ישראל מתנה טובה היא, ולא ניתנה אלא על ידי ייסורים. כדי שנדע להעריכה בערכה ולהודות על נתינתה! ובכל יום ויום, לפני תפילת העמידה, נצטוונו להזכיר את יציאת מצרים ולהסמיכה לתפילה. ומדוע, כדי שנזכור בתפילתנו את לקח יציאת מצרים. שנדע שכל מה שיש לנו, מתנת שמים הוא. שנשיכיל לפקוח עיניים ולראות את חסד ה' על כל צעד ושעל. ולא לחכות לחולי, חלילה, כדי להודות על הבריות. לא לחכות למצוקה, חלילה, כדי להכיר טובה על הרווחה.

אחים יקרים! זיכה אותנו הקב"ה לחזור לארץ ישראל אחר אלפיים שנות גלות, הקמנו כאן מדינה וצבא, כלכלה משגשגת ופתאום... התרגשה עלינו מלחמה נוראה קשה וכואבת המראה עד כמה המצב שלנו כאן הוא שברירי ועד כמה אנו זקוקים לישועת ה'.

ומי יודע? אולי כל זה נועד כדי שנעריך יותר ונכיר תודה לה' יתברך על רוב חסדיו, שנבין ששום דבר לא מובן מאליו ונודה לו בהכנעה ובהערכה.

עומדים אנו במצבו של אותו בחור רגע לפני שהוא נקרא חזרה. רגע לפני ההתגלות הגדולה, לפני ההכרזה וההכרה: 'ראו עתה, כי אני אני הוא!' ואז נדע להכיר טובה, על כל החסד שבגאולה!

ופסוק מפורש הוא: 'הושיענו ה' א-לקינו וקבצנו מן הגויים' ואז נוכל 'להודות לשם קדשך להשתבח בתהילתך'.

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוסד בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל
מור"ר חמי עמרים בן רחל ז"ל / יעקב בן רבקה ז"ל / תמר בת מוזל ז"ל
איריס מסיקה בת מרים ז"ל / יחזקאל מצל'אוי בן רחל ז"ל / מימון טפירו
בן מוזל טוב ז"ל / רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן ציחלה ז"ל

להצלחת: מכלוף מיכאל בן לואי - רפ"ש / דקל מלכה - להצלחה
אורי ישראל - רפ"ש / סוזן בת ימנה - רפ"ש
דוריאן הודיה בת נעמי ונועה חן בת שולה - רפואה שלימה
אהרון בן מסעודה - רפ"ש